

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

TKI0752

សម្ភាសន៍ជាមួយ ផុស ឈីវ ហៅ ផុស ឈាន ភេទប្រុស អាយុ៥៥ឆ្នាំ

មុខងារ: ទាហានកងពលលេខ៥២០ វរសេនាតូចលេខ១៦

សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិហាន់ទា ឃុំកំពែង ស្រុកគិរីវង់ ខេត្តតាកែវ

ថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០

សម្ភាសន៍ដោយ: រី លក្ខណា

០០:៥០:៥៥

១៧ទំព័រ

លក្ខណា : ជាដំបូង ខ្ញុំជម្រាបសួរពូ ខ្ញុំឈ្មោះ រី លក្ខណា មកពីមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ហើយខ្ញុំ
សុំធ្វើបទសម្ភាសន៍នេះ ដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់ជាអត្ថបទស្រាវជ្រាវប ឬចងក្រងជា
ប្រវត្តិសាស្ត្រអី ពូអត់ជាអីទេ?

ឈាន : អត់មានបញ្ហាអីទេ សួរមកចុះពីរឿងបញ្ហាខ្ញុំ ។

លក្ខណា : ជាដំបូងពូឈ្មោះអីដែរ?

ឈាន : ខ្ញុំឈ្មោះ ឈាន ។

លក្ខណា : ទាំងគ្រូកូល?

ឈាន : គ្រូកូល ផុស ឈាន ។

លក្ខណា : ហើយរាល់ថ្ងៃនេះពូអាយុប៉ុន្មានហើយ?

ឈាន : ខ្ញុំសព្វថ្ងៃនេះអាយុ៥៥ហើយ ។

លក្ខណា : ពូប្រកបមុខរបរអីដែររាល់ថ្ងៃនេះ?

ឈាន : ខ្ញុំសព្វថ្ងៃធ្វើស្រែៗ ចំការ ។

លក្ខណា : ហើយភូមិឃុំដែលពូរស់នៅនេះឈ្មោះអីដែរ?

ឈាន : ភូមិនេះឈ្មោះភូមិអណ្តូងជ្រុង ឃុំកំពែង ស្រុកគិរីវង់ ខេត្តតាកែវ ។

លក្ខណា : ពូនៅចាំរឿងរ៉ាវដែលពូឆ្លងកាត់ក្នុងសម័យខ្មែរក្រហម ពូអាចរៀបរាប់បានទេ?

ឈាន : នៅក្នុងសម័យខ្មែរក្រហម ខ្ញុំដឹងខ្លះវាក្មេចខ្លះដែរ សមរម្យខ្ញុំ ចាំតែសមរម្យដែលធ្វើទ័ព
នៅមុខនឹង ប៉ុនសមរម្យខាងក្រោយខ្ញុំមិនសូវដឹងដែរ ព្រោះខ្ញុំមិនបាននៅជាប់ខាងក្រោយ
ទេ ។

លក្ខណា : ពូចូលធ្វើទ័ពតាំងពីឆ្នាំណា?

ឈាន : ចូលទ័ពទៅកាន់ពីឆ្នាំ៧០ ដែរនឹង រដ្ឋប្រហារដែរ ប៉ុន្តែវាចុងខែ ថ្ងៃទីប៉ុន្មាន ដូចចូលខែ១០ - ១១ ជិតជាប់ឆ្នាំ ។

លក្ខណៈ : កាលនឹងពូជលខ្លួនឯង ឬពីណាចំលូល?

ឈាន : កាលនឹងគេហៅទៅ ប៉ុន្តែគេថា “យុវជននៅខាងក្រោយ ជាយុវជនកាកតែ យុវជនមិនបាន អាចម៍កោមួយដុំនោះ ស្ម័គ្រចិត្តទៅ យូរៗទៅខ្ពស់ក្រោយ ដេញដោលសួរ អាជ្ញើយុវជន កាកតែនឹង គេហៅៗទៅៗ នឹងគេទៅ អាជ្ញើយើងត្រូវគេហៅ យើងត្រូវការឈរនឹង ស្ម័គ្រ ចិត្តចូលទៅនឹងគេ ។

លក្ខណៈ : អ្នកហៅនឹងពីណាគេ?

ឈាន : អ្នកហៅនឹងស្រីទៀត នៅភូមិខាងនេះឈ្មោះនារី ភ្លេចឈ្មោះៗ ។

លក្ខណៈ : កាត់នៅរស់ទៅ សព្វថ្ងៃ?

ឈាន : សព្វថ្ងៃនៅរស់ ប៉ុន្តែមិនដឹងនៅណាផង មិនដែលរក យាយហ៊ិន ។

លក្ខណៈ : កាត់ឈ្មោះហ៊ិន?

ឈាន : យាយហ៊ិនប្រពន្ធម៉ែត ហើយនឹងយាយក្នុងប្រពន្ធអាក្ខន ស្រីៗ ។

លក្ខណៈ : កាត់នៅភូមិនឹងដដែល?

ឈាន : អត់ទេ ទៅនៅស្រុកកេន្ធយាយហើយ ប៉ុន្តែមិនដឹងនៅណា ខ្ញុំមិនដែលបានទាក់ទងស្គាល់ទិស ដៅគេនៅទេសព្វថ្ងៃ ។

លក្ខណៈ : ពេលពូជលកាលឆ្នាំ៧០ នឹង កាលនឹងចូលនៅណា?

ឈាន : ចូលទ័ពនឹង ចូលពីភូមិនេះទៅៗឃុំៗឡើងទៅស្រុក ។ នៅឃុំបាន៣-៤ថ្ងៃ បានគេនាំទៅ ស្រុក ។

លក្ខណៈ : ស្រុកកិរីវង់?

ឈាន : ទៅស្រុកកិរីវង់ ។

លក្ខណៈ : ហើយកាលនឹងមានក្នុងប៉ុន្មាននាក់?

ឈាន : កាលនឹងមានក្នុង ទៅ៨នាក់ ប៉ុន្តែនៅភូមិកេន្ធយាយ នៅនឹងម្នាក់ដែរ ប៉ុន្តែគេនៅឆ្ងាយ ពូជនៅ កំពង់ចាមសព្វថ្ងៃ ។

លក្ខណៈ : ហើយនឹង កាត់ចូលទ័ពជាមួយពូជដែរ?

ឈាន : ចូលទ័ពដែរ ។

លក្ខណៈ : ចុះពូជកាលនឹងគេនាំពូជលនឹងស្ម័គ្រ គេអត់មានបង្កិតបង្កំពូជទេ?

ឈាន : គេបន្តិកបន្តិចដូចគេថា យុវជនកាកតែ ត្រូវគេរុញទៅ ថាប្រជុំយុវវ័យយុវជនត្រូវមានការ ភ្ញាក់រលឹក គេថាត្រូវឲ្យទៅតស៊ូ នៅខាងក្រោយមិនចេះខ្មាស់អៀនគេម៉េច គេស្រីគេតស៊ូ បានជំនាន់នឹង គេចេះសួរដេញដោលអីចឹងទៅ ។ ពិបាកដែរពីជំនាន់នឹង បើគេមិនដេញ គេ មិនថាឲ្យយើង នៅខាងក្រោយក៏វាពិបាកវេទនាដែរ ។ អីចឹងសមរម្យមុខ វាមានបញ្ហា មួយគ្រាន់ស្លាប់ រស់ប៉ុន្តែនឹង ។

លក្ខណៈ : យុវជនកាកតែនឹងម៉េចវិញ?

ឈាន : យុវជនកាកតែ គេមិនបាន ជាកាកតែដូចកាកតែគេគ្រវាត់ចោលអីចឹង គេមើលឆ័យដល់ ថ្នាក់នឹង កាកតែដូចថាមិនបានការអីពួកខ្ញុំ ក្រៅក្របខ័ណ្ឌគេមិនរាប់មិនរកអីចឹង ។

លក្ខណៈ : ពួចូលពី៧០ ឆ្នាំណាបានមានសង្គ្រាម?

ឈាន : សង្គ្រាមកាលនោះ៧០ រដ្ឋប្រហារថ្ងៃ១១ មិននឹង ហើយដល់ខែ១០-១១ បានខ្ញុំបាន គេហៅចូលៗដល់ដាច់មើលបាននៅស្រុក៧០ ៧១ បានចេញទៅច្បាំងនឹងគេ ។

លក្ខណៈ : ចេញទៅច្បាំងនៅណា?

ឈាន : ខ្ញុំច្បាំងនៅសមរម្យខាងក្រោយ នៅឯជ័យដែន ។

លក្ខណៈ : រឿតណាម?

ឈាន : ជ័យដែនរឿតណាម ។

លក្ខណៈ : កាលនឹងពួចូលនឹងទ័ពលន់ នល់ ឬទ័ពអី?

ឈាន : ទេ! ខ្ញុំចូលទ័ពខ្មែរក្រហមម្តង កាលនឹង ។

លក្ខណៈ : អីចឹងពួចូលទ័ពខ្មែរក្រហមគាំងពី៧០ ហើយពូទៅវ៉ៃភ្នំបានប៉ុន្មានដង?

ឈាន : ខ្ញុំ ហេ! រាប់ថាមិនឈ្នះទេវ៉ៃ មិនចាំទេ គេវ៉ៃៗ រាប់មិនឈ្នះរឿងសមរម្យមុខ អត់មានថា ទំនេរប៉ុន្មាន រឿងវ៉ៃរាប់រយសារគ្មានថាម៉ាថ្ងៃឈប់សង្គ្រាម ឈប់ចប់ត្រឹមដាច់បាន ឈប់ វ៉ៃ ។

លក្ខណៈ : ហើយពូមានរត់ចូលព្រៃវិញទេ ពូវ៉ៃភ្នំ៧០ ហើយបន្ទាប់ពី៧០ហើយ សង្គ្រាមរហូតដល់ ឆ្នាំណាបាននេះនឹង?

ឈាន : ៧៧ បានគ្រឡប់មកភូមិស្រុកវិញ ។

លក្ខណៈ : ពូវ៉ៃភ្នំជាមួយទ័ពលន់ នល់?

ឈាន : ទ័ពលន់ នល់ កាលនឹងខ្ញុំវ៉ៃនៅខ្មែរក្រហមៗចេញចូល កាលនឹងវ៉ៃនឹងស្រុកយួនម្តងក្បែរព្រំ ដែន ។

លក្ខណៈ : បន្ទាប់ពីវិវៀតណាមអីហើយ ពូមានមកស្រុកវិញទេ?

ឈាន : មក វិវៀហើយកាលឆ្នាំដាច់នឹងខ្ញុំមក ។

លក្ខណៈ : មិនមែនក្នុងឆ្នាំដាច់ នៅសមរម្យមិរហូតអត់មាន?

ឈាន : អត់មានមកលេងអីអត់ ។

លក្ខណៈ : ហើយវិវៀជាមួយវៀតណាម អត់មានទៅតំបន់ផ្សេងធ្វើស្រ្តីម?

ឈាន : អត់ទេ គ្មានទៅណាទៀត ។

លក្ខណៈ : នៅតែជ្រុងខាងនឹង?

ឈាន : នៅតែជ្រុងក្បែរដោយដៃនរហូត ។

លក្ខណៈ : ពូអាចរៀបរាប់ពេលពូចូលបដិវត្តចូលអីនឹងរៀបរាប់បាន ពូចូលដំបូងម៉េចខ្លះ ឆ្នាំណា ពូចាំទេ?

ឈាន : ភ្លេចអស់ហើយខ្ញុំកាលចូលនឹង បើនិយាយទៅវាការចងចាំវាក្រែងអស់ពីដំនាននឹងវាស្រ្តីម ច្រើនកន្លែងច្រើនសារពេក កន្លែងណាក៏សមរម្យវិវៀដើរវិវៀ អីចឹងបានថាលំបាកណាស់ចិត្ត ពីនោះមក ហើយតាំងពីឆ្នាំនោះមក ធ្វើទីពេលនោះលំបាកគ្មានការស្លាប់ និងការរស់ មិនដឹងថា ម៉េចទេខ្ញុំ ។

លក្ខណៈ : ចង់សួរពូថា ពេលពូចូលបដិវត្តនឹងក្នុងឆ្នាំ៧០ ?

ឈាន : ៧១ ៧០ ។

លក្ខណៈ : ហើយកាលនោះពីកុមារពូមានប៉ុន្មាននាក់ មានចាំទេក្នុងបដិវត្តនឹង?

ឈាន : ទៅវាចូលមុនក្រោយៗមិនទៀត មានមុនមានក្រោយ ។

លក្ខណៈ : ហើយពូស្គាល់ប្រធានពូឈ្មោះអីដែរ?

ឈាន : ប្រធានច្រើនស្លាប់អស់ ប្រធានចេញចូលដូចគ្នា ប្រធានខ្លះស្លាប់សមរម្យ ប្រធានខ្លះនៅ១០៥ណានោះ ប្រធានខ្លះនៅក្នុងតំបន់ណាខ្លះទេ នៅតំបន់ឆ្ងាយខាងឆ្ងាយៗមិនសូវស្គាល់ដែរ ។

លក្ខណៈ : ហើយពូនៅក្នុងស្រ្តីមនឹង ពូអាចរៀបរាប់អាព្រឹត្តិការណ៍ស្រ្តីមខ្លះៗបានទេ?

ឈាន : ព្រឹត្តិការណ៍ស្រ្តីមវាមានបញ្ហានេះ វាមានតែការលូនក្រាបបាញ់គេតែប៉ុន្តែ ហើយចំពោះក្រៅពីនឹងគ្មានបាននៅស្រួលទេ ដេកនៅក្នុងដែលព្រៃទាំងយប់ទាំងអាធ្រាត្រ មូសខាំវាពិបាកវេទនាមិនដែលបានស្រួល ដូចពួកអ្នកនៅក្រោយៗការឆរយ៉ាប់ជាន់មុខទៀត បើសិនជាគិតទៅ ។ ខាងមុខវាមានស្លាប់រស់ប៉ុន្តែ មានប៉ុន្តែខ្ញុំ ។

ឈាន : មកលេងដូចដែលតែមានការសុំការអនុញ្ញាតពីពេទ្យ ដល់គ្រូវប្បសអាទិន្នបានចេញមកលេង
ឪពុកម្តាយបានមួយភ្លែត បានម៉ាថ្ងៃ មិនបាន ។

លក្ខណៈ : ពូគ្រូវប្បសប៉ុន្មានដងដែរ សម័យនឹង?

ឈាន : សម័យនឹងគ្រូវប្បស៣-៤ដង ។

លក្ខណៈ : ពូចាំថាគ្រូលើកទី១ឆ្នាំណា ពេលណា?

ឈាន : អត់ចាំដឹង អាទិន្នមានរៀងឆ្នាំ៧៦ ៧៧ ។

លក្ខណៈ : គ្រូវប្បសកាល៧៦នឹង ពូមកកេងសម្រាកពេទ្យណាដែរ?

ឈាន : មកសម្រាកពេទ្យស្រុកកិរីវង់ ។

លក្ខណៈ : ហើយបានប៉ុន្មានថ្ងៃ បានពូគ្រូវគេឲ្យទៅសមរក្ខមិ?

ឈាន : សមរក្ខមិអត់ជាទេបើគ្រូវប្បសតិច ម៉ាថ្ងៃ កន្លះខែ បើគ្រូវប្បសធ្ងន់មានម៉ាខែ ។

លក្ខណៈ : ហើយកាលនឹងពូគ្រូវប្បសចំអីដែរ?

ឈាន : គ្រូវដៃ ហើយគ្រូវខ្លួន ជើង ។

លក្ខណៈ : ហើយមកសម្រាកពេទ្យនឹងប៉ុន្មានថ្ងៃ?

ឈាន : សម្រាកពេទ្យបើគ្រូវប្បសតិចកន្លះខែ បើគ្រូវខ្លាំងម៉ាខែ ។

លក្ខណៈ : តែពូកាលនឹងពូនៅចាំថាពូសម្រាកប៉ុន្មានថ្ងៃ?

ឈាន : ហេ! មិនចាំទេ រៀងសម្រាកពេទ្យអត់ទៀត ច្រើនសារពេក២-៣សារនោះវាមាន
សម្រាកកន្លះខែ យើងសម្រាក១ខែអីចឹង ។

លក្ខណៈ : ពូទៅធ្វើសង្គ្រាមរហូតអត់មានគេឲ្យពូមកក្នុង មកធ្វើស្រែអីខ្លះ?

ឈាន : អត់មាននៅបានមកក្រោយទេ នៅសមរក្ខមិមុខធ្វើស្រែបើសិនជាធ្វើនៅធ្វើខាងទ័ពដែរ ។

លក្ខណៈ : ធ្វើស្រែទ័ពម៉េច?

ឈាន : ធ្វើស្រែនៅក្រុមទ័ព ។

លក្ខណៈ : ធ្វើអីខ្លះ? ចុះពូនៅចាំថាកាលនឹងពូនៅក្នុងពលលេខប៉ុន្មាន?

ឈាន : កាលនឹងខ្ញុំនៅក្នុងពល២៥០ ។

លក្ខណៈ : ហើយម៉ាក្នុងក្នុងពលពូនឹងមានភ្នំប៉ុន្មាននាក់?

ឈាន : ម៉ាក្នុងពលមាន៣ក្នុងវរសេនាធំ ហើយក្នុងវរសេនាធំមាន៣ក្នុងរយ ហើយក្នុងក្នុងរយវា
មាន៣ក្នុងហា ហើយក្នុង៣ក្នុងហានឹងទៀតវាមាន៣ក្រុម ហើយម៉ាក្រុមៗមាន១២នាក់
ច្រើន ។

លក្ខណៈ : ចុះពូមានចាំថាកាលនឹងពូនៅក្នុងវិវសេនាក្នុងលេប៉ូន្នានអី?

ឈាន : អានីននៅក្នុងវិវសេនាក្នុង១៦ ។

លក្ខណៈ : ចុះវិវសេនាធំ មានវិវសេនាធំអីទេ?

ឈាន : វិវសេនាធំ ភ្លេចអស់ វិវសេនាធំ ។

លក្ខណៈ : ចុះពូមានចាំប្រធានពូពីណាទេ?

ឈាន : ប្រធានមានដួសប្តូរភ្នំអីចឹងវាពិបាក មានឈ្មោះភា នៅឡើងកងពលធំ ហើយមកកងពល វាភ្លេចអស់ហើយយូរឆ្នាំទៅហើយ ភ្លេចឈ្មោះប្រធានៗ វាដួសប្តូរៗ ។

លក្ខណៈ : ដួសប្តូរប៉ុន្មាននាក់ទៅ?

ឈាន : វាមានចេញចូលប្រធានអត់ទៀត ចេញប្តូរភ្នំ ។

លក្ខណៈ : ពូមានចាំថាកាលនឹងប៉ុន្មាននាក់អីដែរ?

ឈាន : មានប៉ុន្មាននាក់ មានប្រធានច្រើនណាស់ ខ្ញុំភ្លេចអស់ហើយ ។

លក្ខណៈ : ចុះពូរៀបរាប់រឿងពូធ្វើស្រែធ្វើកងទ័ពម៉េចនោះ?

ឈាន : ធ្វើស្រែកងទ័ពគេដាក់ធ្វើដូចក្នុងសហករណ៍ដូចគ្នា ធ្វើតាមឃុំទ័ពអីចឹង ខ្នាហរណ៍ថាម៉ាក្រុម អីចឹង គេចាត់កម្លាំងទៅធ្វើ៤-៥ នាក់អីចឹង នៅប៉ុន្មាននាក់សមរម្យមុខទៅ១០ នាក់ម៉ាក្រុម បើសិនជា៥ នាក់នឹងដួសប្តូរទៅៗយាមមុខម្តង ប្តូរគ្នា គេឲ្យទៅនៅសមរម្យមុខនឹង ការ ពារមុខ១០ នាក់ម៉ាក្រុមៗ ហើយ៥ នាក់មកធ្វើស្រែក្រោយ ។

លក្ខណៈ : ហើយពូគេដួសមកប៉ុន្មានដងដែរ មកធ្វើស្រែ ហើយដូរទៅសមរម្យមុខនឹង?

ឈាន : ធ្វើស្រែដួស២ដង ក្នុងរយៈពេលម៉ាវស្សា មកក្រោយធ្វើស្រែបាន២ដង ។

លក្ខណៈ : ហើយដួសមកម្តងៗមានប៉ុន្មាននាក់ដែរ?

ឈាន : គ្នាច្រើន មកធ្វើស្រែវាក្នុងមួយកងរយអីចឹងទៅវាមាន៥ ០ - ៦០ នាក់មកធ្វើក្រោយ ។

លក្ខណៈ : ដល់ពេលពូធ្វើស្រែម បានពីណាដាំបាយឲ្យហូប?

ឈាន : អ្នកដាំបាយមាននៅមួយផ្នែកទៀត ដាំបាយដួសប្តូរក្មេងៗកូចៗ អ្នកដែលនៅស្ទើរៗ ថា អាយុនៅតិចជាងគេ កូចជាងគេ ឲ្យនៅក្រោយដាំបាយ ។

លក្ខណៈ : អីចឹងអ្នកដាំបាយនឹងដកពីទ័ពមកដែរ?

ឈាន : នៅក្នុងក្រុមទ័ពដូចគ្នា ប៉ុន្តែវានៅកូចជាងគេ គេឲ្យមកដាំបាយ ។

លក្ខណៈ : ដល់ពេលធ្វើស្រែម ស្មានណាហូបបាយ?

ឈាន : អត់ទៀងទ័ពពេលវេលា ខ្ញុំនៅហូបបាយជួនកាលពេលព្រលឹមឡើងហូបក៏មាន ជួនកាលថ្ងៃ ត្រង់ក៏មាន ជួនណាថ្ងៃណាជាប់ដៃវែក្លាថ្ងៃលិចទៀតទៅបាយនៅក្រោយ គ្មានអ្នកណាជួយ ឲ្យខាងមុខ ។ អ្នកនៅខាងមុខនឹងវេទនា បាយស្តុកគេអ្នកបញ្ជូនទៅឲ្យពីក្រោយទៅ ហើយ អ្នកនៅមុខចាំបាយពីក្រោយយកឲ្យបានហូប ។ ជួនកាលគេមិនយកឲ្យទេ ខ្លាចអត់ ។

លក្ខណៈ : ខ្លាចម៉េច?

ឈាន : ខ្លាចគ្រាប់ប្លោង ខ្លាចបាញ់ត្រូវភ្នែក ។

លក្ខណៈ : ហើយនៅក្នុងកងដំបាយនឹងមានប៉ុន្មាននាក់?

ឈាន : កងដំបាយក្នុងម៉ាកសហ មានត្រឹមត្រូវនាក់ដំបាយ ហើយអ្នកធ្វើម្ហូប៣នាក់ទៅ៦នាក់ ។

លក្ខណៈ : ដល់ពេលកងរយផ្សេង?

ឈាន : ផ្សេង ។

លក្ខណៈ : ផ្សេងម៉េច?

ឈាន : ផ្សេង កងរយគេមាននារសាគេក្រុម គេកាន់ផ្សេងទៅ ។

លក្ខណៈ : ហើយដល់ពេលកងធំ?

ឈាន : កងធំគេដាក់ម៉ាក្រុមការងារគេម៉ាដុំដែរទៅ គេមានដាក់អ្នកយាមការពារគេអីចឹងទៅ ។

លក្ខណៈ : នៅក្នុងកងពលពូនឹង ពូស្តាល់ឈ្មោះប្រធានពូ?

ឈាន : ប្រធានខ្ញុំស្តាល់ដែរ ប៉ុន្តែស្លាប់អស់ឈ្មោះ តាយាន ។

លក្ខណៈ : តាយាន?

ឈាន : អី!

លក្ខណៈ : តែមួយនឹងទេ?

ឈាន : ប្រធាននឹង ប្រធានផ្ទាល់ ប្រធានកងហាផ្ទាល់ ដល់ប្រធានធំៗ វាទៅឆ្ងាយៗយើងមិនសូវ ស្គាល់គេ ។ គេចូលសមរម្យមិគេយកការណ៍ ចូលទៅដល់គេបាញ់ស្លាប់ ។

លក្ខណៈ : ពូចាប់ផ្តើមធ្វើសង្គ្រាមជាមួយរៀនណាមកក្នុងឆ្នាំណាដែរ?

ឈាន : ដើម ធ្វើសង្គ្រាមជាមួយរៀនណាមនៅ៧៦ ៧០ នេះហើយត្រូវរួចស ។

លក្ខណៈ : ៧៦?

ឈាន : អី!

លក្ខណៈ : ធ្លាប់ចាប់បានឈ្មួយសឹកអីទេ?

ឈាន : អត់ដែលចាប់បានចាប់គេទេ មិនដែលបាន ។

លក្ខណៈ : បើគេផ្សេងមាន?

ឈាន : បើគេផ្សេងដូចម្តងដែលពួកសួរគេចាប់បាន ដល់ចាប់បាន យើងមានទៅសមរម្យមិគេអ្នកចាប់
ផ្សេង ហើយពួកខ្ញុំអត់ដែលបានចាប់គេទេ ។

លក្ខណៈ : អីចឹងមានគេអ្នកចាប់ឈឺយសឹកផ្សេង អ្នកធ្វើសង្គ្រាមផ្សេង?

ឈាន : គេអ្នកធ្វើសង្គ្រាមចាប់បាន មិនដឹងជាអ្នកណាមួយចាប់ទេ ព្រោះគ្នាច្រើនណាស់មួយ
ណាក៏គេចាប់បានដែរ ព្រោះចូលគ្នាច្រើនអីចឹង ។ ខ្ញុំហរណ៍ថា ចាប់ម្នាក់នឹងបាន ដល់
យើងគ្នាច្រើនដែរ ដឹងអ្នកណាមួយចាប់ទេ ។ អាទីនីតាមការពិតនោះត្រូវបានពួកផ្ទាល់ដែរ
ខាងនារសារបស់មេអ្នកធំៗ បានគេអាចបញ្ជូនមនុស្សមកទៅណាអីណាបាន ។ ហើយ
ចំពោះអ្នកទ័ពដឹងសមរម្យម៉ាមុខតែប៉ុន្តែនឹងទេ ។

លក្ខណៈ : ចុះពូហេតុអីបានមានសង្គ្រាមកើតឡើងជាមួយរៀតណាមទេ?

ឈាន : សង្គ្រាមកើតឡើងដោយសាររដ្ឋប្រហាររៀនដែលដណ្តើមការងារ ដែលគេទម្លាក់សម្តេចចុះ
បាត់កម្មវិធីចំនឹងហើយបានថា កើតជាបលនាខាង...ដែលគេបំផុត គេដេញមិនឲ្យយើងធ្វើ
គេប្រមូលកម្លាំងឲ្យយើងទៅសមរម្យមិ ។

ឆានី : មិញពូនិយាយថា នៅឆ្នាំ១៩៧៦ ពូបានធ្វើទ័ពទៅវិជាមួយរៀតណាម ចុះនឹងពូធ្វើអីដែរ
ការងាររបស់ពូ ព្រោះកាំងពីពូចូលធ្វើទ័ពកាំងពីឆ្នាំ៧០ ?

ឈាន : អាទីនីនៅខាងក្រោយទៅយាមៗ មិនទាន់បានវ៉ែទេ ។

ឆានី : ដល់ឆ្នាំ៧៦ បានចាប់ផ្តើមវ៉ែ?

ឈាន : បាទ!

ឆានី : កាលឆ្នាំ៧០ នឹង ពូគ្រាន់ចូលទៅយាមតាមទល់ដែនទេ គេអ្នកការពារ?

ឈាន : ចូលៗទៅយាមៗតាមគេៗទេ កាលនឹងខ្ញុំនៅស្ទើរ ។

ឆានី : ដូចជាអ្នកណាអ្នកចាត់កាំងឲ្យពូទៅយាមតាមព្រំដែនទេ?

ឈាន : មានប្រធានគេនៅយាមនឹង ។

ឆានី : ប្រធាននឹងឈ្មោះអីដែរ?

ឈាន : ឈ្មោះយាននឹង ។

ឆានី : យាននឹងដែលថាជាមេកងហាររបស់ពូនឹង?

ឈាន : អី! គេចាត់ ។

ឆានី : ចុះពូស្តារល់ឈ្មោះប្រធានកងពលទេ?

ឈាន : ប្រធានកងពលឈ្មោះ ភា នឹង ។

ធានី : តាតមកពីណា?

ឈាន : ឈ្មោះភានឹង តាតមកពីណារិញ នៅខាង១០៥ ។

ធានី : នៅ១០៥ នៅយើងដែរឬក៏នៅណា?

ឈាន : នៅ១០៥ នៅខាងលើនោះ ខាងលិចកំពង់ស្ពឺ ។

ធានី : ខាងលិចកំពង់ស្ពឺ?

ឈាន : បាទ!

ធានី : មូលហេតុអី ដូចជាពូមានប្រសាសន៍ថា គេដាក់បញ្ជាមកម៉េច បានទៅជាមានការរឹតត្បិតវាង រៀនណាមហើយខ្មែរយើងតាមព្រំដែន?

ឈាន : កាលនឹងមិនដឹងថាម៉េចបបញ្ជាតាមខ្ញុំធ្វើអីចឹង មិនដឹងជាអ្នកណា ក៏ខ្ញុំមិនដឹង អានេះបើ សិនគ្មានបញ្ជាទេ ក៏ខ្ញុំមិនបានដឹងថាគេហៅខ្ញុំទៅវិយ៉ាងម៉េចដែរ ព្រោះតែគេបញ្ជាពីលើៗ សុទ្ធតែថ្នាក់លើគេឲ្យទៅ គឺថ្នាក់លើហើយ គេឲ្យទៅវិវា ហើយមេក្រុមបញ្ជាទៅជូនឲ្យទៅ ដឹងថាទៅហើយ ម៉ាក្រុមនឹងទៅប៉ុន្មាននាក់ ទៅ៣នាក់ៗ ៥នាក់ៗ ហើយអ្នកនៅក្រោយនៅ ក្រោយ ។

ធានី : ដល់ពេលពូនៅទីពឹង គេឲ្យពូទៅវិវាសមរកមុខខ្សែម្តង ហៅកងស្រួចនឹងមែន ឬយ៉ាង ម៉េច?

ឈាន : ទៅមុនដំបូងគេឲ្យនៅដាក់ខ្សែគ្រឿងយាមៗយូរទៅ គេឲ្យទៅវិវានឹងដោយសារយូនឈ្មោះ ពាន ។ ដល់គេថាហើយឥឡូវដល់ម៉ោងអាហ្នូនឈ្មោះពាននឹងមកបាននាំគ្នាទៅវិវា ។ អាចេញ ចូលរឿងអស់នេះរបស់មន្ទីរ ហើយដល់គេប្រើខ្ញុំដឹងថាទៅហើយ ។

ធានី : កាលនឹងពូវិវាដល់ណាទៅ វិវាជាមួយរៀនណាមដល់ត្រឹមកន្លែងណា?

ឈាន : វិវាដល់ជាយត្រឹមព្រែកៗ ។

ធានី : ព្រែកនឹងឈ្មោះអីគេ?

ឈាន : ព្រែកខាងត្បូងព្រំប្រទល់ខ្មែរជាមួយយួន ។

លក្ខណ : បន្ទាប់មកទៀតម៉េចទៀត?

ធានី : បន្ទាប់មកទៀត មានម៉េចមានគេឲ្យនៅយាមរហូត ដាក់ខ្សែគ្រឿងនៅយាម រៀបគ្រងសេ ដាក់នឹងមួយ ចំនាយ៣០ ម៉ែត្រមួយៗ គេឲ្យនៅយាមទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។

ធានី : រហូតដល់ពេលណា?

ឈាន : រហូតដេកនឹងដីនឹង ដាស់ប្តូរក្នុង១អាទិត្យដាស់ទៅក្រោយ នៅខាងក្រោយម្តង ។

ឆានី : ចុះពូបានធ្វើស្រែ បានមកលេងដុះ?

ឈាន : ធ្វើស្រែៗ នឹងដាស់ប្តូរពេលយាម ។

ឆានី : អីចឹងពេលណាធ្វើស្រែ?

ឈាន : អត់ទេ ធ្វើស្រែបានម៉ាឆ្នាំ ។

ឆានី : ធ្វើស្រែបណ្តើរ យាមបណ្តើរ?

ឈាន : អ្នកយាមអាពេលធ្វើស្រែនឹង ...ចរចានឹងជាមួយ...រៀនណាម ។

ឆានី : ឆ្នាំប៉ុន្មានចរចា?

ឈាន : ចរចាក្នុងប៉ុន្មានទេ កាលនឹងធ្លាប់ដូរក្នុងឆ្នាំ១៩៧០ ប៉ុន្មានហើយ ។

ឆានី : ព្រោះឆ្នាំ៧៦ពូចាបានទៅវ៉ៃជាមួយរៀនណាម ឆ្នាំប៉ុន្មានដែលគេដាស់ប្តូរ?

ឈាន : អីឆ្នាំ៧៦ បានវ៉ៃ វ៉ៃម៉ាសារហើយ បានដូរក្នុងម៉ាសារមក៧៧ ។

ឆានី : ហើយគាត់ដូរនឹងដូរអីគេ?

ឈាន : ដូរមនុស្សក្នុង ។

ឆានី : ដូរមនុស្សក្នុងម៉េច?

ឈាន : ដូរ ជួនកាលយើងដូរពីពួកកម្ពុជាក្រោមនៅក្នុងទឹកដីខ្មែរអីចឹងជូនទៅនៅយួនវិញ ហើយ ដល់ដូរពួកខ្មែរនៅស្រុកយួនទៀតមកខ្មែរវិញ ។

ឆានី : កាលនឹងដូរប៉ុន្មាននាក់?

ឈាន : អត់ដឹង ដូរៗ រាប់ភ្នែចច្រើន ប៉ុន្តែដូរមកក្រោយទៅណាទៀត ខ្ញុំមិនដឹង ។

ឆានី : ប៉ុន្តែគ្រាន់ ពូបានដឹងថាមានគេដូរ ដោះដូរ?

ឈាន : បានដូរ ដោះដូរ ។

ឆានី : អីចឹងហើយក៏បាត់ ចុះអ្នកដែលដូរនឹងទៅរស់នៅណាទៅណា?

ឈាន : អត់ដឹងនៅខាងក្រោយ អត់ដឹង ដឹងនៅខាងមុខ ដឹងដាក់ខ្សែគ្រឿងនៅខាងមុខតែរហូត ។

ឆានី : ក្រោយមកទៀត ពូក្រៅពីធ្វើស្រែហើយនឹងយាម មានធ្វើអីទៀតទេ?

ឈាន : មានការងារធ្វើមិនអត់ទេ ជួនកាលដើរខ្លះទៅធ្វើភ្នាក់ ខ្លះទៅធ្វើអីមានខ្លះ វាមានពេល ។ គេឲ្យនៅសមរក្សាមិននឹង ឲ្យនៅយាម ។

ឆានី : រហូតដល់ពេលណាទៅ បានពូទៅណាទៀត?

ឈាន : មានទៅណាទេ នៅតែយាមៗដល់ឆ្នាំ៧៧ ឆ្នាំដាច់រត់ទៅលើ បានយួនវៃបុកចូលឆ្នាំមុនដាច់
នឹងបានត្រឡប់មកដុះវិញ មានប៉ុន្មាននឹងចប់ ។

ឆានី : ពេលមានរៀតណាមវៃឆ្នាំ៧៦នឹង មានតែម្តង ហើយបានដាច់ទៅ?

ឈាន : វៃកាលនឹងវៃមិនមែនម្តងនឹងទេ វៃរាប់ឆ្នាំ ៧៦មក ៧៧ដូរ ដូររួចវៃទៀត វៃកែវៃចុះវៃ
ឡើងបានយួនបុកមកឆ្នាំ៧៦នឹងដាច់ ក៏រត់មកលើទៅ ក៏បុកទ័ពនឹងបាក់ៗរត់បែកជួរគ្នា
អស់មកដុះវិញ ។

ឆានី : កាលនឹងពូរត់ទៅណាទៅលើ?

ឈាន : ទៅដល់នោះ ភ្នំហួសលះបង់ទៀត ដល់ភ្នំកំបាយ បានត្រឡប់មកដុះវិញ ទៅដល់កន្លែងអត់
បាយ ។

ឆានី : ពូជ្រាប់ធ្វើស្រ្តីមច្រើន ប្រហែលជាធ្លាប់ឃើញមនុស្សជាច្រើន ត្រូវបានគេសម្លាប់ ដូចជា
មានប្រជាជនយើងធម្មតា ដែលនៅដូចជាគេចាប់ជាចំណាប់ខ្មាំង ឬជាអីចឹង ហើយត្រូវ
បាន គេយកទៅសម្លាប់ ឬក៏គេធ្វើយ៉ាងម៉េចមានទេ? តើពូជ្រាប់ឃើញទេ?

ឈាន : អត់ហ៊ានថា ។

ឆានី : ដូចជាអ្នកសាមញ្ញយើងអីចឹង ហើយទៅៗអត់?

ឈាន : នៅសមរម្យមុខអត់សូវមានខាននឹងទេ មានតែខ្លះឃើញតែទ័ពនឹងហើយ ដែលភ្លេចខ្លួនខ្លាច
សមរម្យមិត្តចូលស្រុកយួនប៉ុន្តែបើសិនជាចុះទៅរួចខ្លួនបានរួច បើថាមិនរួចទេ គ្នាវាចាប់
បានបកមកក្រោយវិញ គេបញ្ជូនមកក្រោយវិញបាត់ ។

ឆានី : បាត់ខ្លួនរហូត?

ឈាន : អី!

ឆានី : អត់ដឹងយកទៅណាទេ?

ឈាន : អត់ដឹងយកទៅណាទេ ដឹងគេបញ្ជូនមកក្រោយៗ ។

ឆានី : សុំសួរពូទាក់ទងនឹងរឿងឪពុកម្តាយពូឈ្មោះអី? ឪពុកពូឈ្មោះអី? ម្តាយពូឈ្មោះអី?

ឈាន : ឪពុកស្លាប់តាំងពីឆ្នាំ៧០ ឈ្មោះ កៀន ។

ឆានី : អីកៀន?

ឈាន : ឈ្មោះ ម៉ី កៀន ។

ឆានី : ចុះម្តាយ?

ឈាន : ម្តាយ យិន កិន ។

ឆានី : កាត់រស់នៅដល់រាល់ថ្ងៃ?

ឈាន : ស្លាប់អស់ ម្តាយខ្ញុំស្លាប់ ឪពុកខ្ញុំស្លាប់ឆ្នាំ៧០ ចំបក់កាប៉ាល់ហោះទម្ងាក់ ។

ឆានី : ចុះម្តាយ?

ឈាន : ម្តាយស្លាប់នៅចុះមកពីលើមកវិញ នៅឆ្នាំ ស្លាប់ប៉ុន្មានឆ្នាំ៣-៤ឆ្នាំ ដូចម្តាយខ្ញុំទើបនឹងស្លាប់ ៤ឆ្នាំ ។

ឆានី : ៤ឆ្នាំឥឡូវនេះ?

ឈាន : ហើ! ៤ ។

ឆានី : ហើយពូមានបងប្អូនប៉ុន្មាននាក់?

ឈាន : បងប្អូនខ្ញុំមាន៤នាក់ ។

ឆានី : មានបាត់បង់អី?

ឈាន : បងប្អូនខ្ញុំមានបាត់ម្នាក់ ប្អូនប្រុសឈ្មោះ មិត ។

ឆានី : អីគេមិត?

ឈាន : ដុស មិត បាត់ខ្លួននឹងបាត់ដោយសារទៅជំនាន់ធ្វើទំនើងមិនដឹងទៅណាទៅ ឆ្នាំ៧៩ ចេញ ទៅ ។

ឆានី : ក្រៅពីនឹងនៅរស់ទាំងអស់?

ឈាន : នៅរស់៣នាក់ ។

ឆានី : តើពូគិតថាកាត់បាត់ខ្លួន ឬមួយកកាត់ស្លាប់ហើយ?

ឈាន : បាត់ខ្លួន បាត់ទៅលើដីម៉ែ មិនដឹងទៅណាអីណាបាត់ ទៅៗដឹងទៅណាអីណាបាត់លើដីអត់ ពូដឹងដឹងអីសោះ ។

លក្ខណៈ : ពូខ្ញុំសុំសួរបកបន្តិច ពូមានដឹងមូលហេតុអីបានមានដោះដូរខ្មែរកម្ពុជាក្រោមនៅដីខ្មែរ ទៅឲ្យ ខ្មែរនៅខាងនោះវិញ?

ឈាន : អត់ដឹង ។

លក្ខណៈ : ដឹងថាពីណាអ្នកចរចាដោះដូរ?

ឈាន : អត់ដឹងចរចាដោះដូរអត់ដឹង ដែលតែឃើញមនុស្សប្តូរគ្នាឃើញ បើអ្នកណាដោះដូរក៏ខ្ញុំអត់ ដឹងដែរ ។

លក្ខណៈ : ចុះពូគ្រឿងប្រមកស្រុកវិញឆ្នាំណា?

ឈាន : ខ្ញុំឆ្នាំ៧៩ ។

លក្ខណៈ : ត្រឡប់មកវិញ?

ឈាន : មកវិញ ។

លក្ខណៈ : កាលនឹងព្យៀបការឆ្នាំណា?

ឈាន : ឆ្នាំ៨០១ ឥឡូវ ។

លក្ខណៈ : តែព្រះត្រឡប់មកវិញ មកយុំនឹងរហូត ឬទៅយុំណាសិន បានមកនេះ?

ឈាន : ខ្ញុំត្រឡប់មកៗ ភូមិនឹងម្តង ។

លក្ខណៈ : អ្នកធ្វើទីតាំងមួយពូកាលនឹងមកវិញច្រើនទេ?

ឈាន : អ្នកនៅរស់មកវិញអស់ ។

លក្ខណៈ : ចុះឥឡូវពួកគាត់នៅ?

ឈាន : នៅ អ្នករស់មកវិញអស់ តែអ្នក ។

លក្ខណៈ : មកដល់ឥឡូវនៅភូមិយុំនឹងទៀតទេ?

ឈាន : នៅ ។

លក្ខណៈ : ពូមានដែលព្រឿនតុលាការកាត់ទោសមេខ្មែរក្រហមអីទេ ដ្បាយទូរទស្សន៍ដ្បាយអី?

ឈាន : ពូសួរដែរតើ ពូរដ្ឋអីដ្បាយ ។

លក្ខណៈ : ពូយល់ម៉េចដែរចំពោះតុលាការនឹង?

ឈាន : រឿងតុលាការ យល់ថា ការកាត់ទោសខ្មែរក្រហមដោយសារជនចាប់ចោទរឿងសម្លាប់
ជាតិខ្លួនឯង ខ្មែរនិងខ្មែរ ។

លក្ខណៈ : ពូដែលមានពូឈ្មោះខុច អៀង សារី អៀង ធារិទ្ធីអីទេ?

ឈាន : បាទ! ពូ ។

លក្ខណៈ : ពូពួកឥឡូវ ឬក៏ពួកនឹងពីក្នុងពូធ្វើទីតាំង?

ឈាន : ពូសួរកាំងពីធ្វើទីតាំង ។

លក្ខណៈ : ពួកគាត់ដែលទៅដល់កន្លែងពូធ្វើទីតាំង?

ឈាន : អត់ដែលឃើញដង មិនដឹងមុខម៉េចដង ពូតែឈ្មោះ ។

លក្ខណៈ : ប៉ុលពតអី?

ឈាន : ពូតែប៉ុលពត អៀង សារី ខៀវ សំផន ។

លក្ខណៈ : អត់ដែលទៅកន្លែងពូទេ?

ឈាន : អត់ដែល ដឹងកន្លែងណានៅណា អត់ដែលឃើញទេ អ្នកទ័ពខាងមុខ មិនដែលឃើញអ្នក
ចំលែក ទោះជាអ្នកធំទៅក៏អត់ដឹងដែរ ព្រោះអត់បានទាក់ទងគ្នាបានទេ មានតែអ្នក
ស្គាល់ជិតនៅឈរក្បែរគ្នាថា អ្នកយាមពន្លកនឹង ដឹងពន្លកនឹងកន្លះខែផ្លាស់គ្នាៗ ឯងពន្លក
ត្រង់សេអីចឹង ហើយបើល្ងាចឡើងទាក់ទងនោះស្គាល់គេនោះទៀតទៅ ម៉ាត្រង់សេៗនៅ
យាមនឹង យាមទាំងយប់ទាំងថ្ងៃតាម ។

លក្ខណៈ : តែបើសិនជាគេចុះទៅដល់កន្លែងពូ ទៅសមរម្យទៅអីអត់មានទេ?

ឈាន : អត់មានទេ គ្មានដែលឃើញ ។

លក្ខណៈ : ពូដែលពួកកុកទូលស្មែង?

ឈាន : កុកទូលស្មែងពួកស្រូវដែរ តែមិនដឹងនៅណា ដឹងថានៅតែភ្នំពេញ ។

លក្ខណៈ : ដែលពួកឈ្មោះខុប ពួកអីទេ?

ឈាន : ខុប ។

លក្ខណៈ : ស្តាប់វិទ្យុនឹង ដែលមានពួកគេនិយាយប្រកាសថាខុបនឹងពីណាគេ ធ្វើអីដែរ?

ឈាន : ខុបៗ ភ្លេចមិនសូវចាំទេខ្ញុំ ។

លក្ខណៈ : ខុបនឹងប្រធានកុកទូលស្មែង?

ឈាន : អត់ចាំ ព្រោះខ្ញុំមិនដឹង ពួកស្រូវតែគេនិយាយឈ្មោះ ប៉ុន្តែមិនដឹងធ្វើអីៗ ។

លក្ខណៈ : ខុបនឹងប្រធានកុកទូលស្មែង ហើយនៅក្នុងកុកទូលស្មែងនឹងប្រហែលជាមនុស្ស១ម៉ឺននាក់ជាង
ដែលបានស្លាប់ ធ្វើទារុណកម្មស្រូវមួយម៉ឺន ហើយឥឡូវនឹងគេកាត់ទោសខុបហើយ ពួក
គិតថាការស្នើសុំឲ្យខុបជាប់ទោស៤០ឆ្នាំ ពួកមានអារម្មណ៍អីដែរ ចំពោះការស្នើសុំទោស
នឹង?

ឈាន : ការកាត់ទោសរបស់ខុបនឹង ខ្ញុំគ្មានចាប់អារម្មណ៍អី ព្រោះខ្ញុំគ្រាន់តែឮឈ្មោះខ្ញុំស្តាប់ទៅហើយ

លក្ខណៈ : ស្តាប់?

ឈាន : បាទ!

លក្ខណៈ : ស្តាប់ម៉េច?

ឈាន : ស្តាប់នឹងគឺថា ពួកតែឈ្មោះ គេធ្វើរបៀបមិនស្អាត មិនល្អដល់ប្រជារាស្ត្រ ប្រជាជនស្នេហា
ត្រង់ សម្លាប់ទាំងអស់ប្រជាជនរាប់ម៉ឺននាក់ ។

លក្ខណៈ : ស្តាប់ដែរ?

ឈាន : ស្តាប់ហួស... ស្តាប់ណាស់ ។

លក្ខណៈ : ចុះពូដែលពួកពាក្យប្រល័យពូជសាសន៍ដែលពួកអីទេ?

ឈាន : ពាក្យប្រល័យពូជសាសន៍ ពួកដែលមេធំៗ ដែលបញ្ជាឲ្យធ្វើនឹង ពួកប្រល័យពូជសាសន៍ ដែលធ្វើបាបប្រជាជនយើងស្នូតគ្រងនឹង សម្លាប់ប្រជាជនយើង ។

លក្ខណៈ : ចុះបើសិនជាមេដឹកនាំ រាល់ថ្ងៃនេះគេឃុំឃាំង៥នាក់ ខុចនឹងគេកាត់ទោសហើយ តែអត់ ទាន់ចេញសាលក្រមទេ នៅថ្ងៃ២៦ ខែកក្កដានេះ គេប្រកាសសាលក្រមកាត់ទោសខុច ឬ ដោះលែង គេអត់ដឹងថាសាលក្រមនឹងម៉េចទេ ។ ពួកគេថា ៥នាក់នឹងមានអៀង សារី, អៀង ធីរិទ្ធ, នួន ជា, ខៀវ សំផន ហើយនឹងខុច ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីទោសប្រល័យ ពូជសាសន៍មួយទៀត ពួកគេថាការចោទប្រកាន់នឹងត្រឹមត្រូវទេ?

ឈាន : ការចោទប្រកាន់ពួកខ្មែរក្រហមនឹង វាត្រូវមែនហើយ ព្រោះពួកទាំងអស់ធ្វើបានប្រជា រាស្ត្រ ប្រជាជនស្នូតគ្រងស្លាប់អស់ច្រើនហើយ ។ បើចិត្តខ្ញុំវិញថា កាត់ទោសប្រហារជីវិត ក៏ល្អ ។

លក្ខណៈ : តែច្បាប់យើងអត់មានប្រហារជីវិតទេ?

ឈាន : អត់បានទេ ដាក់ទោសមិនអាចប្រហារជីវិតបាន តែគ្រាន់ខ្ញុំថាបើសិនជាចិត្តខ្ញុំវិញ ក៏ កំហឹងនៅជាប់ជានិច្ច ។

លក្ខណៈ : ធ្វើម៉េចបានធ្វើឲ្យអស់ចិត្តទៅ ទាល់តែប្រហារជីវិតពួកកាត់ទោសអស់ចិត្ត?

ឈាន : ធ្វើឲ្យខ្ញុំអស់ចិត្តលុះត្រាតែកុំដោះលែងវាពីកុកបូលដាក់កុករហូតចុះ ។

លក្ខណៈ : ទាំង៥នាក់នឹង?

ឈាន : ៥នាក់ ឲ្យចប់នៅក្នុងកុក ។

លក្ខណៈ : ពួកគេថា៥នាក់នឹងអស់ចិត្តហើយ ឬក៏បន្ថែមប៉ុន្មាននាក់ទៀតបានអស់ចិត្ត?

ឈាន : អី! ថែមអ្នកមេធំៗក្បត់ មានប៉ុន្មានខ្ញុំមិនចាំដែរ ប៉ុន្តែបើគេស្រាវជ្រាវរកឃើញមេក្បត់ ចាប់ដាក់កុកម្តង មេធំៗដែលដឹកនាំមិនស្អាត ។

លក្ខណៈ : ពូយល់ថាតុលាការកាត់ទោសមេខ្មែរក្រហមនឹង អាចរកយុត្តិធម៌ជូនពួកទេ?

ឈាន : មេខ្មែរក្រហមនឹងម៉េច?

លក្ខណៈ : តុលាការកាត់ទោសមេខ្មែរក្រហមនឹង អាចរកយុត្តិធម៌ឲ្យពួកទេ?

ឈាន : តុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម?

លក្ខណៈ : ថាស!

ឈាន : ខ្មែរក្រហមមិនអាចរកយុត្តិធម៌ឲ្យខ្ញុំបានទេ ព្រោះជំនាន់នោះជាជំនាន់ដែលទៅធ្វើបាបប្រជាជនហើយ យើងមិនអាចទៅសម្រួល មានតែរុញច្រានឲ្យប្រជាជនស្លាប់ទៅ អីចឹងបង្អស់ ។

លក្ខណៈ : ខ្ញុំចង់សួរពូថា រាល់ថ្ងៃនេះពូដឹងថាមានតុលាការកាត់ទោសមេខ្មែរក្រហមហើយ តើតុលាការនឹងអាចនាំយកយុត្តិធម៌មកជូនពូបានទេ? តុលាការមិនមែនខ្មែរក្រហម?

ឈាន : តុលាការសព្វថ្ងៃ?

លក្ខណៈ : ប៉ាស! តុលាការកាត់ទោសមេខ្មែរក្រហម តើតុលាការនឹងអាចរកយុត្តិធម៌ឲ្យពូដែលពូឆ្លងកាត់សម័យនឹង ពូពិបាកអី?

ឈាន : ទេ! បើសិន ខ្ញុំមិនដឹងដែរ បើសិនជាតុលាការរកយុត្តិធម៌ឲ្យខ្ញុំឃើញ ខ្ញុំក៏អរដែរ ប៉ុន្តែការងារលំបាកដែលខ្ញុំឆ្លងកាត់ទៅហើយនោះ វាហួសនិយាយៗមិនចេញ ហើយខ្ញុំលែងដឹងថា រកយុត្តិធម៌ឲ្យយ៉ាងណាបានទៀតក៏ខ្ញុំអរដែរ ព្រោះខ្ញុំធ្វើការងារពីជំនាន់ដែលគេប្រើនោះ ស្លាប់នឹងរស់គឺស្មើគ្នា បានរស់ឡើងវិញ អរណាស់សព្វថ្ងៃ។

លក្ខណៈ : ពូយល់ថាតុលាការនឹង បង្កើតមកល្អទេ?

ឈាន : តុលាការកើតមកសព្វថ្ងៃនេះល្អហើយ គេរៀបចំច្បាប់ទម្រង់គ្រឹមត្រូវរបបការងារ ស្រុកខ្ញុំប្រទេស ។

លក្ខណៈ : តុលាការនឹងមានផលប្រយោជន៍ដល់កូនចៅជំនាន់ក្រោយទេ?

ឈាន : តុលាការនឹងមានផលប្រយោជន៍ ថ្ងៃក្រោយទៅបើសិនជាបងប្អូនណាធ្វើខុស ឬកម្រើក រៀបចំសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមឲ្យបានស្អាតទៅ កូនចៅក៏រៀបចំតាមនឹងល្អទៅថ្ងៃអនាគតរបស់កូនចៅខាងក្រោយជំនាន់ក្រោយ ។

លក្ខណៈ : ពូយល់ថាយុត្តិធម៌មានន័យថាម៉េចដែរ?

ឈាន : យុត្តិធម៌គឺគ្រឹមត្រូវល្អ ។

លក្ខណៈ : ចុះបើសិនជាមេដឹកនាំចាស់ហើយ ឥឡូវអ្នកខ្លះអាយុ៨០ ជាងហើយឈឺទៀត ហើយការកាត់ទោសចំណាយពេលយូរ ចុះបើសិនជាពួកកាត់ទាំងអស់នឹង អាចទៅមុនពេលដែលគេកាត់ទោសកាត់ ពូគិតថាតុលាការនឹងនៅតែដួលយុត្តិធម៌ឲ្យពូទេ? បើសិនជាកាត់ស្លាប់ហើយគេលែងកាត់ទោសហើយ?

ឈាន : បើសិនជាគេស្លាប់ហើយ គេលែងដាក់កុកលែងអីទៅចប់ លែងមានការងើយឆ្ងល់ទៀតហើយតុលាការសព្វថ្ងៃរកយុត្តិធម៌ឲ្យប្រជាជននៅថ្ងៃក្រោយទៀត ។ អីចឹងធ្វើតាមតុលាការរៀបចំសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមក្រោយ បានល្អ ។

លក្ខណៈ : អីចឹង អរកុណាពូដែលបានចំណាយពេលវេលាឲ្យពួកខ្ញុំសម្ភាសន៍ពូ ពួកខ្ញុំមានត្រឹមតែប៉ុន្តែនឹង
ពូមានអីបន្ថែមទេ?

ឈាន : ខ្ញុំគ្មានយោបល់អីបន្ថែមទេក្នុងការធានាថាបងប្រុសវាបានតិចតួច
វាមិនសូវចាំដែរយូរឆ្នាំកន្លង ដុតហើយ ។

លក្ខណៈ : អីចឹងអរកុណាច្រើន ។

ឆានី : ពួកខ្ញុំមកអីចឹងម៉េចដែរ ពេលដែលពួកខ្ញុំសួរនាំ?

ឈាន : ទេ! គ្មានបញ្ហាអីទេការធានាដែរសួរអីចឹង ខ្ញុំអរកុណាច្រើនហើយ ដែលបានជួយអាណិតការ
ធានាលំបាកពីការមុខ ហើយសារក្រោយ ។ សារមុនខ្ញុំដឹងថាការធានាលំបាកៗហួសនិយាយ
ហើយក្មេងជំនាន់ក្រោយនេះ វាបានសំបូរសប្បាយបានដើរស្គាល់ស្រុកភូមិកេ ប្រទេសកេ
មិនធម្មតាក្មេងសព្វថ្ងៃ ។ ដូចជាចាស់ពីដើមគ្មានបានដើរទេ ពីជំនាន់នោះអីគ្មានបានទៅណា
នៅក្នុងព្រៃ នៅនឹងដីជីក្រដាសទៅ ហាលភ្លៀងហាលខ្យល់ ។

ឆានី : កាលមុនៗម៉ាកុំខ្ញុំកុំនិយាយអីចឹងដែរ កាត់មិនអាចទៅណាឆ្ងាយពីផ្ទះខ្លួនឯង ឬត្រឹមជួររា
ក្រៅពីនឹងអត់អាចចេញបាន ។

ឈាន : ជួររាពីដើម ពីនេះទៅដល់គាត់អីចាស់ៗពីដើមមិនដែលស្គាល់ភ្នំពេញ កុំនិយាយថាដល់
ប្រទេសកេ ចាស់ៗពីសម័យមុនៗមែនខ្ញុំអី ដូចកាត់និយាយតៗខ្លះមិនដែលស្គាល់ភ្នំពេញ
ឆ្នាំ ខ្លះមិនស្គាល់ស្រុកកេ ខេត្តកេ ។

ឆានី : ពូអញ្ជើញទៅភ្នំពេញញឹកញាប់ដែរ?

ឈាន : ខ្ញុំការហើយកូនចៅនៅនឹងខ្ញុំទៅមកលេងកំពង់ចាម ចំការកៅស៊ូ ។

ឆានី : ទៅបានឆ្ងាយដែរតើ ។

ឈាន : ឆ្ងាយដល់កំពង់ចាមខ្ញុំនៅនឹងបានប៉ុន្មានឆ្នាំ នៅចំការកៅស៊ូរដ្ឋ ។

លក្ខណៈ : បាទ! អរកុណាច្រើនហើយពូ ខ្ញុំមានតែប៉ុន្តែនឹង ។

« ចប់ »